

**VİKİNG ÖDÜLLÜ BASKİRESİM SERGİLERİ VE SANATSAL
KAZANIMLARI¹**
**VİKİNG AWARDED PRINTMAKİNG EXHİBİTİONS AND ARTİSTİC
GAIN**

Yrd. Doç. Dr. M.Sami ÖZTÜRK*

*Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Bölümü.
msozturk@konya.edu.tr

Özet

Sanat organizasyonlarını düzenleyen devlet dışındaki özel kuruluşların sanata ve kültüre olan katkıları, farklı sanat geleneklerinde olduğu gibi Özgün Baskiresim alanının yaygın eğitimi açısından da önem taşımıştır. Sanatta süregelen Özgün Baskiresim sanat aktiviteleri Türkiye’de de yakın dönemde, Çağdaş Türk Resim Sanatı için farklı bir misyon üstlenmeye çalışmıştır.

Türkiye’de sessiz tartışmaların içerisinde açılan ve aynı zamanda baskiresim alanında çok güçlü etkiler doğurmuş, bir süre sürdürülebilmiş yarışmalı sergilerden biride Viking Ödüllü Baskiresim Sergileri’dir. Bu yarışmalı sergiler ve alt bileşikleri, günümüz sanat alanında ve sanat etkinliklerinde baskiresmin yerini anlamak adına önemlidir.

Bu yarışmaların sanat ve sanatçıya katkı sağlayan bir prestij sergileri ve ödüllendirmeleri olduğunun en anlamlı göstergesi; yakın dönem Türk sanatının önemli sanatçılarının jüri üyeliklerinde bulunmasının yanında, günümüz sanatında ustalar grubu olarak tanımlanabilecek pek çok sanatçının bu yarışmalara katıldığı, ödüller kazandığıdır.

Günümüzde benzer formatta bir etkinliklerin özellikle yeni yetişen genç sanatçıların alana ilgisini çekmeye katkısının olacağı; gelecekte ise bu sergilerin bir toplumsal bellek oluşturacağı ve sanat akışının buradan izlenebileceği durumu sanat-toplum-kültür ilişkisi açısından önemli görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Viking, Baskiresim, Sergi, Özgün Baskiresim, Sanat.

Abstract

The contributions to art and culture of private institutions which organize art events have had a significant effect on the common-public education of art of Printmaking. Printmaking activities in Turkey have tried to undertake a particular mission for recent years.

One of the most influential competitive exhibitions in Turkey that have been sustained for a limited time is Viking Awarded Printmaking Exhibition. These competitive exhibitions and their sub-components are crucial in understanding the position of Printmaking in contemporary art and art activities.

¹ Bu metin 2014 yılında, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Resim İş Eğitimi Bilim Dalında Doktora tezi olarak hazırlanan “VİKİNG ÖDÜLLÜ BASKİRESİM SERGİLERİ VE SANATSAL KAZANIMLARI” adlı çalışmadan alınmıştır.

The most meaningful indication that these competitions have a major contribution to art and the artist is that recent prominent artists of Turkish art have jury duties in these competitions and also many artists who could be labelled as masters of the art have attended and won prizes.

Today, it has been considered important in art-society-culture relationship that an event with a similar format would have a contribution in getting the attention of young artists to the field, that these would create a public interest and that it would make possible to observe the place of the art from these competitions.

Key Words: Viking, Printmaking, Exhibition, Original Printmaking, Art.

GİRİŞ

Baskıresim sanatı sosyo-kültürel yapılanma içinde daima önem taşımıştır. Sanatın binlerce yıllık tarihsel sürecinde insan; estetik yaşamını ve düşüncelerini daha iyi, güzel ve kolay ifade edebilmek için yaptığı arayışlarla bir anlamda bugünkü Baskıresim sanatının doğmasını sağlamış, denemelerini de dönem dönem eşyalara, giysilere, duvarlara ya da düşüncelerini en kolay ve hızlı ifade edebileceği bir iletişim aracı olarak kağıda yapmıştır.

Asırlardır süregelen baskıresim geleneği, eski iletişim aracı özelliğini yitirmesi sebebiyle bugün için farklı bir misyon üstlenmiştir. Kamu yararına “üst kültür” politikası ile bugünlere kadar kimliğini koruyan Özgün Baskıresim, yine farklı amaçlarla da olsa hep ihtiyaç duyulan bir alan olmuştur.

Grafik düzenleme disipliniyle değerlendirildiğinde baskıresim, resim sanatı ile her zaman aynı sorunları paylaşmıştır. Plastik çözümler bakımından hiçbir ayrımı olmadığı için, toplumun yaratıcılığa olan ihtiyacı bakımından Resim ve Heykel kadar Özgün Baskıresim Sanatı da önemli görülmüştür(Ayan,2007).

Ülkemizde Cumhuriyetin kuruluşu sonrası oluşan kurumsallaşma ile sanatçı yetiştirilebilmesi ve sanat ortamının topluma yaygınlaştırılması sağlanmaya çalışılmıştır. Fakat ülkemizde teknolojik ve ekonomik hedefler, sanatsal organizasyonların kalitesi ile ne yazık ki doğru orantılı olmadığı için, geçmişte istenilen düzeyde yapıt üretimi sağlanamamıştır. Bu problem durumu özgün baskıda kendini daha fazla göstermiş, baskıresme yönelik ilgi pentür resme göre kısıtlı kalmıştır.

Gelecekte sanata ayrılan pay içerisinde Özgün Baskiresim Sanatını destekleyecek kurumların payı ne olur bilinmez ama geçmişte yapılanlar, bireysel sanatçı girişimleri ve az denilebilecek sayıda kurum girişimiyle olmuştur. Birçok konuda olduğu gibi hemen hemen sıfırdan başlayan baskiresim sanat ortamının topluma kazandırılması ve gereken ilginin sağlanması doğal olarak zamanla sağlanmıştır.

Türkiye’de başlardan beri, sanata destek veren kuruluşların hiç kuşkusuz en önemlilerinden biri de yaklaşık yarım yüzyıldır DYÖ sergilerinin de ev sahibi olan Yaşar Topluluğu(Yaşar Holding) olmuştur. Bünyesinde oluşturduğu Yaşar Kültür Eğitim Vakfı aracılığıyla birçok sanat ve kültür faaliyetini organize etmiş veya desteklemiştir.

Yaşar grubunun gerek ilk dönemde gerek daha sonraları sanatsal etkinlikler düzenlemesindeki temel görüş, Türk Resim Sanatına arka çıkmak, gelişmeleri desteklemek ve böylece kültürel planda katkı sağlayıcı bir görev üstlenmek şeklinde kendini göstermiştir(Özsezgin,1997).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Sanat organizasyonlarını düzenleyen devlet dışındaki özel kuruluşların sanata ve kültüre olan katkıları, Özgün Baskiresim alanının yaygın eğitimi açısından önemli görülmüştür. Bu uygulamaların; bir sanat pratiği olarak bireylerin ve toplumların ilerlemesinde, sanatsal ve kültürel gelişimlerinde çok büyük etkileri olmuştur.

Sanatta süregelen Özgün Baskiresim sanat aktiviteleri Türkiye’de de yakın dönemde, Çağdaş Türk Resim Sanatı için farklı bir misyon üstlenmeye çalışmıştır.

Türkiye’de sessiz tartışmaların içerisinde açılan ve aynı zamanda baskiresim alanında çok güçlü etkiler doğurmuş, bir süre sürdürülebilmiş önemli yarışmalı sergilerden biride Viking Ödüllü Baskiresim Sergileri’dir. Bu yarışmalı

sergiler ve alt bileşikleri, günümüz resim sanatı alanında ve sanat etkinliklerinde baskiresmin yerini anlamak adına önemlidir.

Konunun tetkikinin yapıldığı bu araştırmayla, sergi ve yarışmalara döneminde ne denli önem verildiği ve yarışmaların saygınlığı anlaşılacaktır.

Dönemi içerisinde gerçekleşmiş kapsamlı ve iyi organize edilmiş bir etkinlik olan Viking Ödüllü Baskiresim sergilerinin farklı açılardan değerlendirilmesi, sanatsal etkilerinin olup olmadığının belirlenmesiyle, ileride yapılacak olan sergi ve çalışmalara katkıda bulunulması öngörülmüştür.

VİKİNG ÖDÜLLÜ BASKİRESİM SERGİLERİ

Bir ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınması, ülkenin kültür sanat girişimiyle orantılıdır. Ekonomik kalkınma çabası içine girmiş bir ülke, bu önemli işi yurt çapında bir kültür planlaması yapmadan başaramayacaktır.

Sanat eğitiminin ilk bilgi edinimlerini örgün eğitim düzeyindeki okullarda alan gençlerin, belli bir temele oturmamış olan kavramları kafalarında olgunlaştırıp geliştirebilmeleri, ancak yaşadıkları çevrelerde bu kavramlara somut karşılıklar bulacakları kültürel ve sanatsal olanakların yaygınlığına bağlıdır. Bu durum, bütün ülkede halkın çoğunluğuna kültür ve sanat alanında eşit hizmet götürme, bundan yararlandırma ve sanatsal yaratma olanakları sağlamakla gerçekleşir. Devlet kurumları dışında özel kuruluşların sanata ve kültüre katkıları, bu daldaki yaygın eğitim açısından önem taşır.

Gelişme aşamasındaki ülkeler ve bazı gelişmiş ülkelerin başka alanlarda olduğu gibi devletin sanat ve kültür konularında seçenekleri saptamak, olabildiğince geniş bir kesimin sanat ve kültürden pay alması için gerekli koşulların yaratılması görevlerini; yarı resmi ve özel kuruluşlarca paylaştığı görülür. Burada temel amaç; sanatın kavrayıcı etkinliğinden, bilgilendirici ve haz yaratıcı işlevinden, geniş toplum kesimlerini yararlandırmak ve böylece hangi alana yönelik

olursa olsun, özel kuruluşların hizmet olanaklarını genişletmektir (Özsezgin,1997:15).

Özel kurum ve kuruluşların olumlu işlevi burada ortaya çıkmaktadır. Bu tür kuruluşlar, toplumda doyum noktasına gelen belli bir birikim oluşturan kültürel gelişmeler karşısında, bir yandan kalite ve değer ölçülerine göre sorumlu ve seçici bir tavır takınırken, bir yandan da bu sanat gelişmelerinin ürünlerini çağdaş standartlarda sunma olanaklarını araştırır.

Sergiler de bu gelişim sürecinde sanat yapıtlarını büyük kitlelere ulaştırabileceği için, insanların plastik sanatlar yoluyla dünyalarını eğitime hususunda, hiç kuşkusuz en basit ve pratik çözümlerden birisidir.

Ülkemizde batılı anlamdaki resim ve heykel (plastik sanatlar) aşama aşama yol almış; devamlılığı olan sergileme geleneği, cumhuriyetle birlikte devlet sergileriyle giderek sistemleşmiş, ödül geleneği kurulmuş, sanatçılara çalışma ve yapıt üretme olanakları sağlanmıştır. Yıllar içerisinde eğitim kurumlarında eğitici kadroların artmasıyla birlikte görgü ve birikimler artarak çoğalmış, devletin sınırlı desteği yeterli olmaktan çıkmış, artan sanatçı sayısı yeni değerlendirme yöntemlerini zorunlu kılmıştır.

Süregelen dönem içerisinde sanatı destekleyen özel kuruluşlardan önemli olanlardan biriside kuşkusuz Yaşar Grubudur(Yaşar Holding). Bu grubun sanat alanında en bilinen kuruluşu yıllar önce ülkemizde ilk özel yarışmalı sergisini düzenlemiş olan ve günümüzde devam ettiren DYO'dur(Durmuş Yaşar ve Oğulları). Holding bünyesinde 1954 yılında işletmeye açılan DYO Türkiye'deki ilk boya fabrikasıdır.

DYO'nun kurucuları fabrikayı kurarken sanayici kimliği içerisinde ortaya çıkmışlar, ekonomik amaçlarının yanı sıra Türkiye gibi gelişme çabaları içindeki bir ülkede zorunlu olduğu gerçeğinden hareket ederek; şirketin kuruluşundan onüç yıl gibi kısa bir süre sonra sanatı ve sanatçıyı özendirmek amacıyla bir resim yarışması düzenleme kararı almışlardır(Özsezgin,1997:17). 1967 yılında DYO

resim yarışmalarının ilk'i gerçekleşmiştir. Yarışma DYO'nun düzenlediği "İlk Kurumsal Resim Yarışması" dır. Egeli sanatçılara seslenen yarışmanın kapsamı ikinci yılıyla birlikte genişlemeye başlamış, yıllar içerisinde büyük kentlerden yarışmanın yurt geneline yayılması talepleri gelmiştir. Topladığı ilgiyi giderek artıran yarışmalar Cumhuriyetin 50. Yılında(1973) yurt geneline açılmıştır.(Dyo 34. Sergi Katoloğu, 2010).

DYO sergilerinin ilkinin katalog önsözünde yarışmanın amacı için "*DYO işletmelerinin düzenlediği bu sergi, ege bölgesindeki illerde sanat ortamına yeni bir çaba getirebilir, amatör ve profesyonel sanatçılarımızın ilgisini üzerinde toplar, onlara yararlı bir girişim olabilirse amacımız gerçekleşecektir*" denilmiştir(Aktaran Özsezgin: 1991).

Özellikle sanat pazarlamasının dikkati çekecek bir düzey kazanmaya başladığı, 1970'li yıllarda ve onu izleyen dönemde, özel kuruluşların sanata bakış ve değerlendirme yöntemleri, bu alanın ileride kazanacağı yeni boyutların önceden keşfiyle de yakından ilgili olmuştur.

Türkiye'de 1980'li yıllarda ise, belki de en önemli dönüşüm yaşanmıştır.70'li yıllarda sanat alanında baskiresim yapmaya başlayan kuşağın en verimli ve önemli yapıtlarını ürettiği yıllar bunlar olmuştur. Bu dönemde toplumsal, kültürel ve siyasal yaşama bağlı olarak, küresel oluşumların da etkisiyle yeniden biçimlenen hayat, birçok şeyi değiştirmek zorunda bırakmıştır. Dışa açılma ve liberal politikalarla uluslararası ilişkiler gelişmiş; sermaye yeni bir süreç girmiş; toplumsal ilişkiler karmaşık küresel ağın yapısıyla yeniden biçimlenmiştir. Bu değişim sanat dünyasında da her yönüyle önemli bir hareketlilik yaratmıştır. İlişkiler, sergi organizasyonları, geçişlilik hızlanmış ve bunların sonucunda dünyadaki gelişmelerle eşzamanlılık oluşmaya başlamıştır.(Esmer, 2011: 22)

Ticari işletmelerden oluşmuş bir grup olan Yaşar Topluluğu bünyesinde de, bu dönemde bazı iktisadi gelişmeler olmuştur.1982 yılında kağıt ile selüloz üzerine

üretim yapan Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş. grup bünyesine(Yaşar Holding) katılmıştır.

Resim 1 : Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş. (Dış Görünüm)

Kaynak: (Fevzi Gökalliler ile Kişisel İletişim, 17 Haziran 2014)

Resim 2 : Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş. (İç Görünüm)

Kaynak: (Fevzi Gökalliler ile Kişisel İletişim, 17 Haziran 2014)

Bu gelişme sonrası kurum bünyesinde sanata destek, kültür faaliyeti ve kurum tanıtımı düşünceleriyle ülke çapında bir etkinlik düzenleme kararı sonrası,

M.S.ÖZTÜRK, VİKİNG ÖDÜLLÜ BASKİRESİM SERGİLERİ VE SANATSAL KAZANIMLARI

VİKİNG BASKİRESİM BİRİNCİ ÖDÜLLÜ SERGİSİ adı altında 1983 yılında ilk yarışmalı sergi düzenlenmiştir. Özgün baskı resim alanına katkı vermesi beklenen ve devamlılığı düşünülerek birinci ibaresiyle başlanan ödüllü serginin süregelen yıllarda arkası gelmiş, her sene düzenli sergiler açılmaya başlanmıştır.

Düzenlendiği yıllarda diğer süregelen yarışmalı sergilerle eşdeğer prestiji kısa sürede yakalamış olan sergiler; Birinci(1983), İkinci(1984), Üçüncü(1985) ve Dördüncü(1986) sergi olarak üst üste dört yıl açılmıştır. Sanatçıların oldukça fazla ilgi gösterdiği, baskıresim alanında güçlü etkiler doğurmuş bu yarışmalı sergiler, kurum içi gelişmeler ve sessiz tartışmalar sonucunda devam ettirilememiş ve tarih sahnesinde yerini almıştır.

Baskıresim alanında sanatı destekleyen ve teşvik eden kurumların faaliyetleri arasında Viking Kağıt firmasının düzenlediği özgün baskıresim yarışması, kendi dönemi içerisinde çok başarılarla imza atmış ve yaratmış olduğu teşvikten dolayı standardı yüksek bir katılım sağlayarak özgün baskı sanatında önemli sanatçıların yetişmesine öncülük etmiştir(Ayan,2007:109).

Bu sergilerin hepsinde amaç, baskı sanatları alanında çaba harcayan sanatçıları ve onların yapıtlarını Türk kamuoyuna sunmak ve onların hizmetlerine destek olmak olmuştur. Bu girişimin diğer bir yararı da bu alanda sivrilenenler, onların güçlü yapıtlarını kamuoyuna tanıtarak bu alanda bir değer yargısının oluşması sağlanmasıdır(Toprak,2009:39).

Sergilerin Anlam ve Önemi

80'li yıllarda dönemi biçimlendiren unsurlar olarak serbest piyasa uygulamaları ve ekonomi eksenli bir kültür olgusu, sanatın da ticari olgularla birlikte düşünülmesini sağlamış; bugün artık bir endüstriye dönüşen kültürün habercisi olmuştur. Bu genişlemelerin çok farklı yansımaları olmuştur elbette. Örneğin baskıresmin ülkemizdeki görünümünü yansıtmayı hedefleyen önemli sergi ve yarışmaların organize edilmesi bu dönemde artmıştır. Viking Baskıresim Yarışmalarının yapılması ve sonrasında DYO sergilerinde özgün baskının

ayrılması, ardından Devlet resim heykel yarışmasına baskiresmin alan olarak kabul edilmesi bu değişimin bir yansıması olmakla birlikte baskiresmin yayılımını artıran önemli girişimler olarak görülmüştür. (Esmer, 2011)

Kısa sayılabilecek bir tarihsel geleneğe dayanan batı etkisindeki resim sanatımızın yakın dönemlerdeki gelişim evreleri göz önüne alındığında Viking Baskiresim Ödüllü Sergileri'nin Özgün Baskiresmi özendirici ve destekleyici yönde bir işlevi gündeme getirdiği, sonraki yıllarda bu işlevin ağırlıklı bir değer taşıdığı anlaşılmıştır.

Hasana Pekmezci'de ("Sanal-1",2012) Viking Ödüllü Baskiresim Sergileri için "..... sanat ve sanatçıya katkı sağlayan bir prestij sergileri ve ödüllendirmeleri olduğunun en anlamlı göstergesi, yakın dönem Türk Sanatının önemli sanatçılarının bu yarışmalarda jüri üyeliklerinde bulunmasının yanında, bugün ve özellikle 1960 sonrası Türk Sanatında aktif isimleri olan ve günümüz sanatında ustalar grubu olarak tanımlanabilecek pek çok sanatçının DYO ve Viking Baskiresim Sergilerine katıldığı, ödüller kazandığı bilinmektedir. Ödül kazanan sanatçıların adları incelendiğinde bu sergi ve yarışmalara ne denli önem verildiği ve yarışmaların saygınlığı görülecektir. Ayrıca bu isimlerin çok büyük bölümü, bütün sergi kataloglarında ve yayınlanan biyografik sanat kitaplarında, akademik yükseltme ve atamalarda özgeçmişlerinde bu sergi ve yarışmalara ön sıralarda yer vermişlerdir." demiştir.

Alanında ilk kurumsal yarışmalı sergi olan etkinliğe, dönemindeki büyük sergilerle kıyaslandığında önemli sayılabilecek sanat yapıtıyla katılım sağlanmış olması, bu yarışmalara duyulan güveni belgeleyeceği gibi, dönemi içerisinde Türkiye'de yarışmalara katılım yönünde yoğun bir talebin olduğu ve çeşitli kaynaklardan gelen genç ya da yetişkin sanatçı sayısında artış yaşanmaya başlandığını da göz önüne sermiştir.

Ödüllü Baskiresim Sergisinin ilkinin sergi katalog (1983) önsözünde; bugün adı sanatın ustalar grubunda yer alan o günün yarışma jürisi (Mustafa Aslier-

Başkan, Özdemir Altan, Mürşide İcmeli, Halil Akdeniz, Süleyman Saim Tekcan) tarafından sergilerin anlamı şu sözlerle “*Geleneksel olarak sürdürülmesi amacı ile düşünüldüğü planlanan 1.Viking Özgün Baskıresim Ödüllü Sergisi sonucunu göstermiştir ki, Türk Baskıresim Sanatı Dünya Baskıresim Sanatı içinde gurur duyulacak bir noktaya gelmiş durumdadır. 1.Viking Özgün Baskıresim Ödüllü Sergisi, Türk Baskıresim Sanatı'nın bugünkü durumunu yansıtan tarihi bir sanat olayıdır. Bu serginin genç kuşak baskı resim sanatçılarının yetişmesine büyük katkısı olacağı inancını paylaşıyoruz.*” ifade edilmiştir

Ortaya Çıkış Süreci

Özel kurum ve kuruluşlar bu tür kültürel hizmetleri verirken çağdaş toplum standartlarını göz önüne alarak, nitelikli bir toplumda bireylerin kültür ve sanata gereksinme duydukları ilkesinden hareket ederler.

Kaya Özsezgin(1997) ülkemizdeki ilk özel sanat faaliyetlerinden bahsederken bir yazısında “*Türkiye’de geçmişte kültür sanat faaliyetlerini desteklemek adına gösterilen çabalar, sermayesinin bir bölümü devletçe karşılanan bankalardan geldiği halde, sergi düzenleme ve yarışmalar yoluyla sanatçıları özendirme çabaları, büyük ölçüde özel kuruluşların tekelinde başlamış ve gelişmiştir. Özel kuruluşlar için bu yolun tercih nedeni iki noktada toplanabilir; birincisi değerlendirme ölçütlerine açıklık getirilmesine ve düzeyli yapıtların seçilmesine önayak olmak, ikincisi bu yolla hem reklam olanağı yaratmak, hem de yarışmalarda seçilen yapıtlarla zaman içerisinde bir koleksiyon oluşturmaktır*” demiştir.

Başka bir yazısında “*Özel kuruluşların etkinlikleri sürekli bir uğraşa dönüştürmelerinde, o kuruluşun bünyesinde yönetici düzeyinde yer alan kişilerin inisiyatifleri de kuşkusuz büyük rol oynamıştır.*” derken aslında Özsezgin(1991) Viking baskıresim sergilerinin ortaya çıkışındaki süreci özetlemiştir. Sergi düşüncesi ve etkinliği bu kurum bünyesinde de bireysel kişiler le gelişmiş, yine başka bireylerle de sona ermiştir.

Viking Kağıt Ve Selüloz A.Ş.'nin Yaşar Topluluğu'na katıldığı yıllarda topluluk bünyesinde halkla ilişkiler danışmanlığı yapan ve ödüllü baskı resim sergi organizasyonlarının ortaya çıkışında yer almış Çetin Erokay; sergilerin gelişimini kendisiyle yapılan görüşmede şu şekilde ifade etmiştir;

“O günlerde holding bünyesine kamuoyundan çok olumlu puan alan bir DYO Resim Yarışması vardı. DYO resim yarışmaları önce Ege, sonra Türkiye çapında ulusal hale geldi. Bende Yaşar Holding'e katıldığımda DYO sergileri Ege bölgesinde uygulanıyordu.

Tabi o tarihlerde görevimizden dolayı DYO yarışmalarının organizasyonlarında sanatçılarla hep içiçeydik. Hep beraber olduğumuz dönemlerde, jüri toplantılarında falan kendileriyle görüştüğümüzde, arada aklıma “Neden özgün baskı ve pentür aynı kıstaslarda değerlendiriliyor” diye bir düşünce gelirdi. Konuşur, tartışırdık aramızda. Çünkü yapılış teknikleri farklı, yani her şeyi farklı olan bir şeydi. Bu arada tabi baskıresme ilgimin sebebi Mürşide Hanımın çocuklukta ortaokuldan bende bıraktığı izdi belkide. Kendisi gençliğimde bizim resim öğretmenimizdi. Ona olan sempatim ve sevgim, onun özgün baskıcı olması içimde bu alana karşı bir ilgi doğuruyordu.

Yine o dönemlerde Yaşar Holding bünyesine Viking Selüloz ve Kağıt Fabrikası katıldı. Tabi kurum bize geçince, holding olarak onu da kamuoyunda bir yere konumlandırmamız gerekiyordu. Halkla ilişkilerci olarak düşünürken, bir gün aklıma birden bir şey çaktı, DYO'da boya ve resim ilişkisi vardı, yarışmalarda iyi gidiyordu. Bunda da kağıt ve baskı olabilirdi ve ikisi birbirine yaklaşıyorlardı.

Allah'tan o tarihlerde Viking Fabrikasının başında kendisi Türkiye'nin çok iyi klasik müzik eleştirmenlerinden olan mülkiye mezunu, aynı zamanda hesap uzmanı olan ÜNER BİRKAN Bey vardı. Kendisinin o yıllarda radyolarda ve dergilerde yazıları çıkardı. Yaşça benden çok büyük olmasına rağmen ailecek görüştüğümüz birisiydi. Bir gün kendisine açtım konuyu, “Üner Bey böyle bir projem var, buna destek verir misiniz diye sordum” memnuniyetle dedi. Hemen bir rapor yazdım

holding icra kuruluna. Dedim ki, “biz bunu ayırırsak her iki kurumda özgün işler yapmış olacak ve kamuoyundan da iyi puanlar alacağız.” Holdingede mantıklı geldi fikir; ayıralım dediler ve ayırdılar. Holding bünyesinde zaten o zamanlar Pınar Süt Çocuk Resimleri Yarışması ve DYO Resim Yarışması vardı. Üçüncü olarak Viking Baskiresim yarışması gelmiş oldu. Ve biz bunu o tarihte holding icra kurulundan çıkardık. Ondan sonrada Viking ve DYO devam etti. Kuruluşu bu şekilde gerçekleşmişti.

Zaten Yaşar Holding o senelerde de sanata çok yatırım yapan bir kuruluştur. O tarihlerden hatırladığım İzmir’e emeği geçmiş tarihi şahsiyetlerin büst ve heykellerini falan yaptırmıştık, heykel sanatına da o şekilde bir katkımız olmuştu. Çaka Bey ve Saruca Paşa’yı hatırlıyorum. Tabi bunları Yaşar Kültür Ve Eğitim Vakfı aracılığıyla yapıyorduk.

O zamanlar ilk yarışmayı yapınca faaliyet sanat dünyasında çok ses getirmişti, bu tarz yarışmalı sergi özgün baskıcıların da hasretle bekledikleri bir şeydi. Onlar için kendi aralarında yarışmak önemliydi, sanatçılardan da olumlu puanlar almıştık.” (Çetin Erokay ile Kişisel İletişim,24 Nisan2014)

Hürriyet Gazetesi köşe yazarlarından Yaşar Aksoy, Çetin Erokay’ın o günlerdeki aktif çalışmalarıyla alakalı olarak, bir yazısında şöyle demiştir: “1985’te Alsancak’taki Selçuk Yaşar Sanat Müzesi ve Galerisi’nin açılışında, galeri yöneticisi Çetin Erokay, Türkiye’de o dönemin en ünlü sanat yazarlarını bir araya getirmişti. En önde ayakta Çetin Erokay’ı görüyoruz. Hemen yanında sanat eleştirmenleri Mehmet Ergüven, Önder Şenyapılı, Doğan Hızlan, Kaya Özsezgin, Şenol Yorozlu, ressam Halil Akdeniz görülüyor. Soldaki masanın en başında Sanat Çevresi Dergisi’nin sahibi merhum Hamit Kınaytürk, öbür kenarında merhum Sezer Tansuğ bulunmakta. Sağdaki masanın en başında ise İzmir’in en ünlü sanat eleştirmeni Turgay Gönenç oturmakta. Diğer kişiler ise Yaşar Holding, DYO ve Viking Kağıt’tan, Ahmet Onarner, Akın Aydemir, Bülent Özakdağ, Üner Birkan gibi üst düzey yöneticileri idi. Böyle bir toplu resim bir daha İzmir’de çekilemedi.”

(“Sanal-2”, 2014) Bahsi geçen fotoğraf hala Çetin Beyin odasında güzel anıları hatırlamak adına asılıdır.

Resim 3: Selçuk Yaşar Sanat Müzesi ve Galerisi Açılışı

Kaynak: (Çetin Erokay ile Kişisel İletişim, 24 Nisan 2014)

Bu fotoğraf karesini Viking Ödüllü Baskiresim Sergileri için anlamlı kılan husus ise bu sergileri açan kurum olan Viking Kağıt'ın o günlerdeki idarecilerinin fotoğrafta yer alıyor olmasıdır. Resim karesinin sol üstten üçüncü kişisi yarışma fikrini destekleyen ve o günlerde Viking Kağıt ve Selüloz AŞ'nin genel müdürü Üner Birkan'dır. Kendisinin idareciliği döneminde yarışmalı sergiler başlamış ve devam etmiştir. Fotoğraf karesinde bir isim daha vardır ki(sol üstten ilk kişi), o da sergilerin daha sonraki yıllarda kaldırılması sürecinde yer alan ve fotoğrafın çekildiği senelerde müdür yardımcılığı görevini sürdüren Bülent Özakdağ'dır. Kendisi Üner Birkan sonrası fabrika genel müdürlüğü görevini üstlenmiştir.

Sergiler ve Tarihleri

Viking Baskiresim Ödüllü Sergileri'ne bakıldığında tamamının döneminde ülke genelinde etkin üç büyük ilde yapıldığı görülmektedir. Bunlar İzmir, Ankara ve İstanbul'dur. Önceliğin İzmir ili olmasının sebebi organizasyon sürecinin ve

yarışmayı düzenleyen kurum olan Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş.'nin bu ilde yer almasıdır.

Yıl içerisinde güz sonrası yapılan sergi faaliyetleri, her yıl üç büyük ilde sanatseverlerle buluşturulmuştur.

Misman'ın belirttiği gibi yarışmalı büyük format sergilerin genellikle günümüzde de olduğu şekilde baharda sonu veya yaz dönemlerinde başlayıp, güzün sergi etkinliklerinin yapılmasının sebebi, bu etkinliklere katılabilecek muhtemel adaylardan olan sanat eğitimi öğrencilerinin yapıtlarını eğitim dönemleri içerisinde çalışıyor olmalarıdır(Hayati Misman ile Kişisel Görüşme,16 Mayıs 2014). Viking Ödüllü Baskiresim Sergileri'nin de bahsi geçen bu sürece uygun organize edildiği düşünülmektedir.

(Aşağıdaki tarihler 1.2.3.sergi katalogları ve 4. Sergi broşüründen faydalanılarak verilmiştir.)

Birinci Sergi Tarihleri:

İZMİR – (01-14 Aralık 1983) Devlet Resim Ve Heykel Müzesi / KONAK

İSTANBUL – (16-31 Ocak 1984) Devlet Güzel Sanatlar Galerisi / BEYOĞLU

ANKARA – (01-14 Mart 1984) Devlet Güzel Sanatlar Galerisi / ZAFER ÇARŞISI

İkinci Sergi Tarihleri:

İZMİR – (14-30 Aralık 1984) Devlet Resim Ve Heykel Müzesi / KONAK

ANKARA – (02-15 Ocak 1984) Devlet Güzel Sanatlar Galerisi / ZAFER ÇARŞISI

İSTANBUL – (01-15 Şubat 1984) Devlet Güzel Sanatlar Galerisi / BEYOĞLU

Üçüncü Sergi Tarihleri:

İZMİR – (16-30 Aralık 1985) Devlet Resim ve Heykel Müzesi / KONAK

İSTANBUL – (15-29 Ocak 1985) Atatürk Kültür Merkezi / TAKSİM

ANKARA – (03-15 Şubat 1985) Devlet Resim Ve Heykel Müzesi / OPERA MEYDANI

M.S.ÖZTÜRK, VİKİNG ÖDÜLLÜ BASKİRESİM SERGİLERİ VE SANATSAL KAZANIMLARI

Dördüncü Sergi Tarihleri:

İZMİR – (Kasım 1986) İzmir Büyükşehir Belediye Sanat Galerisi / KONAK

ANKARA –(Aralık 1986) Devlet Resim ve Heykel Müzesi / OPERA MEYDANI

İSTANBUL – (Ocak 1986) Atatürk Kültür Merkezi / TAKSİM

Kurum bünyesinde yarışma fikri ortaya çıkıp kabul aldıktan sonra ilk sergi jürisinin oluşturulması gerekmiştir. Bu süreçte etkinlik organizasyonunda yer alan, yaşar holding halkla ilişkiler de görev yapan Çetin Erokay, daha önce kendisinin de öğretmeni olan ve diyalogunu kesmediği, Türkiye’de baskiresim sanatındaki önemli şahsiyetlerden hocası Ankara Gazi Eğitim’den Mürşide İçmeli ’ye başvurur. Çünkü ilk defa yapılacak olan yarışmalı sergi değer ve kalite anlamında DYO’dan geri düşmemelidir. Duyduğunda Mürşide Hocanın tepkisi çok olumlu olmuştur(kendisinin ifadesiyle aslansın Çetin diyerek tepki vermiştir). Bu istişare görüşmeleri sonrasında, ilk sergi seçici kurulu oluşturulur. Bu kurul içerisinden Halil Akdeniz İzmir’de görev yapması ve İzmirli olması nedeniyle Çetin Erokay’ın önerisiyle seçilir. Çetin Erokay’ın ifadesiyle zor olan ilk defa yapılacağı için bu kurulun seçimi olmuştur. Devam eden yıllarda kurullar yine seçkin sanatçı ve akademisyenlerden seçilmiştir (Çetin Erokay ile Kişisel İletişim, 24 Nisan 2014).

Sergi jürileri yıllara göre sırasıyla aşağıdaki gibi şekillenmiştir:

Birinci Sergi Seçici Kurulu (1983)

- * Mustafa ASLIER (Başkan)
- * Özdemir ALTAN
- * Mürşide İÇMELİ
- * Halil AKDENİZ
- * Süleyman Saim TEKCAN

İkinci Sergi Seçici Kurulu (1984)

- * Adnan TURANİ (Başkan)

- * Alaattin AKSOY
- * Zahit BÜYÜKİŞLEYEN
- * Adem GENÇ
- * Kaya ÖZSEZGİN

Üçüncü Sergi Seçici Kurulu (1985)

- * Ali Teoman GERMANER (Başkan)
- * İlhami ERCİVAN
- * Turgay GÖNENÇ
- * Özer KABAŞ
- * Hayati MİSMAN

Dördüncü Sergi Seçici Kurulu (1986)

- * Adnan TURANİ (Başkan)
- * Balkan Naci İSLİMYELİ
- * Mustafa AYZAZ
- * Ulufer TEKER
- * Şükrü AYSAN

Sergilerin Değerlendirme Süreci

1983 yılı içerisinde ilki gerçekleştirilen Viking Ödüllü Baskiresim Sergisine gönderilen eserlerin değerlendirilmesi, 19 Kasım tarihinde Viking Kağıt ve Selüloz Fabrikasında yapılmıştır(Sergi Kataloğu,1983). İllerde toplanan sanat yapıtları daha sonra İzmir Aliaga'daki fabrikanın oldukça büyük olan yemekhanesinde toplu olarak serilerek değerlendirilmiştir. Daha sonraki sergilerin elemeleri de burada yapılmıştır(Çetin Erokay ile Kişisel İletişim, 24 Nisan 2014).

Birinci sergi elemelerinde ilk aşama olarak bir ön elemeye gidilmiş, böylece sergilemeye değer eserler saptanmış, bunlar içerisinde de ödül ve mansiyon için uygun görülen yapıtlar karşılıklı tartışılarak seçilmiştir(Sergi Kataloğu,1983).

Serginin yapıt seçimlerinde tercihlerin hangi değerlendirme ilkelerine göre yapıldığı birinci sergi seçici kurulu tarafından şöyle ifade edilmiştir;

“Gerek ödül ve mansiyon gerekse sergi için seçilen yapıtlarda akım, anlayış ve eğilim ayrımı ya da fikir ve soyut tercihleri ölçü olarak alınmamış; ancak her resmin kendi çizgisinde özgünbaskı tekniklerine uygunluğuna, estetik tutarlılığının yanı sıra özgün, kişilikçi bir bakışa yer vermiş olmasına dikkat edilmiştir.

Kompozisyon tutarlılığı, biçim içerik ilişkisi, ileriye dönük atılımlar, dinamik ve araştırıcı çabalar, eserin baskı tekniğine uyan titizliği temel ölçüler olarak düşünülmüş, bu ölçülere uyum gösteren yapıtlara öncelik tanınmıştır.” (Sergi Kataloğu,1983).

20 Ekim 1984 tarihinde ikinci serginin seçimi için toplanan jüri ise, tek tek eşit aralıklarla, ayırmsız dizilmiş olan eserlerden, öncelikle henüz belirli bir düzeye gelmemiş olan çalışmalarla, hatalı baskılı olanları ayıklamış. Diğerleri içerisinden ödül seçimleri ve sergilemeleri değerlendirmiştir. Jüri değerlendirmeyi ne şekilde yaptığını belirtirken;

“İkinci elemelerde sergiye katılmaya hak kazananlardan ödüle ve mansiyona layık yapıtların seçimi yapıldı. Bütün çalışmalar bu nedenle bir kez daha tek tek gözden geçirilip incelendi. Kompozisyon, kişisel buluş ve biçimleme açılarından göz dolduran yapıtlar ayrılarak teker teker üzerlerinde tartışıldı ve kararlaştırıldı.

Seçim tartışmalı ve açık oyla yapıldı. Seçilen yapıtlar için tüm üyeler görüşlerini belirttiler. Genel olarak ödüle layık olanlar oybirliği ile seçildiler. Bu seçimde sanatçıların adını duyurmuş olmamasına bakılmadı. Tüm sanatçılara eşit şans tanınmış oldu.” diyerek anlatmıştır (Sergi Kataloğu, 1984).

Üçüncü sergi seçici kurul üyeleri ise değerlendirme için 02 Kasım 1985 tarihinde Viking Kağıt ve Selüloz Fabrikasında toplanmışlardır. Jüri değerlendirmeyi yaparken değerlendirme işlemini yapıtların eleme işlemiyle birlikte yürütmüştür. Ayrıca uluslararası baskiresim kuralları ve baskiresim

kavramının gerektirdiği ilkeleri değerlendirme kriteri olarak belirlediğini ifade etmişlerdir. (Sergi Kataloğu, 1985).

Seçim, Ödüllendirme ve Sonuçlar

Yaşar Holding iştiraki olan Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş.'nin düzenlediği Baskıresim Ödüllü Sergileri'nin tamamında, seçici kurullar sergilemeye hak kazanan eserler arasından, 5 eseri eşit başarı ödülüne, 10 eseri ise mansiyona değer bulunarak ödüllendirmiştir. Bu 15 eserin sanatçısına adına düzenlenmiş aşağıda resimleri olan başarı ve mansiyon plakette verilmiştir.

Sergilemeler

Viking Baskıresim Ödüllü Sergilerinde seçici kurullar sergiye başvuran eserler arasında yaptığı değerlendirme sonrası sergilemeye layık olan eserleri tespit etmiş, bunlar içerisinde de başarı ve mansiyon alacakları belirlemiştir.

1983 yılı içerisinde yapılan birinci sergiye 194 katılım olmuş 5 başarı, 10 mansiyon, 112 eser sergileme olmak üzere toplam 127 eser sergilenmiş,

1984 yılı içerisinde yapılan ikinci sergiye 145 katılım olmuş 5 başarı, 10 mansiyon, 85 eser sergileme olmak üzere toplam 100 eser sergilenmiş,

1985 yılı içerisinde yapılan üçüncü sergiye 186 katılım olmuş 5 başarı, 10 mansiyon, 71 eser sergileme olmak üzere toplam 86 eser sergilenmiş,

1986 yılı içerisinde yapılan dördüncü sergiye 142 katılım olmuş 5 başarı, 10 mansiyon, 57 eser sergileme olmak üzere toplam 72 eser sergilenmiştir.

Başarı ve mansiyon dahil olmak üzere sergilemeye layık görülen tüm eserler şu şekilde belirlenmiştir:

Tablo - 1: Birinci Baskıresim Sergisi Sanatçı ve Eser Listesi

1	Zahit Büyükişleyen	Evlerden Biri (Satılmışın Evi)	Gravür	Ankara
2	Tayfun Erdoğan	İsimsiz	Renkli Baskı	İstanbul
3	Fevzi Karakoç	Dansa Hazırlık	Litografi	İstanbul
4	Hayati Misman	Kompozisyon	Gravür	Ankara

5	Şenol Yoroğlu	Milyonluk Yemek 2	Serigrafi	İstanbul
6	Güler Akalan	Adsız	Gravür	Ankara
7	Aydın Ayan	Sonsuz Barış 3	EAU-FORTE	İstanbul
8	Gül Derman	İstanbul	Renkli Litografi	İstanbul
9	Ömer Faruk Erdurak	Atölye	Serigrafi	İstanbul
10	Zafer Gençaydın	Figürler- Gelin	Çinko-Gravür	Ankara
11	Mehmet Güler	Kavurucu Sıcaklar İçinden	Metal Gravür	Deutschland
12	Kadri Özyayten	Eskici	Gravür	İstanbul
13	Muhsin Baha Özkıran	Dans Gerçekler Şiirselliğine Götürebilir	Metal Gravür	İstanbul
14	Teoman Südor	İkilem	Kuru Kazıma	İstanbul
15	Sema Ilgaz Temel	Başkalaşım	Gravür	İstanbul
16	Uğurcan Akyüz	Düşün	Gravür	Artvin
17	Uğurcan Akyüz	Misman 102	Gravür	Artvin
18	Aydın Celal	Adsız	Serigrafi	İstanbul
19	Güler Akalan	Göçerler II	Gravür	Ankara
20	Güler Akalan	Akan Zaman Duran Zaman	Gravür	Ankara
21	Güler Argat	Venüsün Doğuşu	Metal Gravür	İzmir
22	Güler Argat	Başlarken	Metal Gravür	İzmir
23	Güler Argat	Gerilim	Metal Gravür	İzmir
24	Özgür Arcan	Tohum	Gravür	İzmir
25	Zafer Aytekin	Tram Gerçekliği	Serigrafi	İzmir
26	Erdal Aygenç	Göç	Gravür	Artvin
27	Erdal Aygenç	Saygı	Gravür	Artvin
28	Behiye Büyükişleyen	Arda Kalan	Gravür	Ankara
29	Behiye Büyükişleyen	Siyahın Sevinci	Gravür	Ankara
30	Ekrem Bozkurt	İsimsiz	Gravür	İzmir
31	Mehmet Boztaş	Oturan Kadın	Taş Baskı	İzmir
32	Mehmet Boztaş	Yatan Adam	Çinko Gravür	İzmir
33	Mustafa Betin	Doğa İle İçişçe	Gravür	İstanbul
34	Mustafa Betin	Fantastik (Vahşi) Doğa	Gravür	İstanbul
35	Zahit Büyükişleyen	Batiya Bakış Ve Kesit	Gravür	Ankara
36	Tuncay Boztepe	İlkbahar	Litografi	İstanbul
37	Tuncay Boztepe	Bekleyiş	Litografi	İstanbul
38	Tuncay Boztepe	Herşey Sırayla	Litografi	İstanbul
39	Çetin Bilgin	Kadın	Linolyum	İstanbul
40	Çetin Bilgin	Hasta Çocuk	Linolyum	İstanbul
41	Seher Büyükyapıcı	Doğum	Gravür	Aydın
42	Mahmut Cemali	Adsız	Gravür	İstanbul
43	Mualla Çetinkaya	Kompozisyon	Gravür	Ankara
44	Mualla Çetinkaya	Kompozisyon	Gravür	Ankara
45	Mualla Çetinkaya	Şukufe	Gravür	Ankara
46	Serap Çağır	Yuvaya	Gravür	İzmir
47	İ.Hakkı Demirtaş	Kolye	Litografi	İstanbul
48	İ.Hakkı Demirtaş	Gurbette	Litografi	İstanbul
49	İ.Hakkı Demirtaş	Düşünceler	Taş Baskı	İstanbul
50	Gül Derman	Düğün	Serigrafi	İstanbul
51	Ahmet Deniz	Bekleyiş	Linolyum	İstanbul
52	Pesent Doğan	Natürmort 1983	Metal Baskı	İstanbul
53	Ertan Ergönül	Adsız	Serigrafi	İstanbul
54	Basri Erdem	Uykuda	Litografi	İstanbul
55	İlhami Ercivan	Bereket Ağacı	Gravür	İzmir
56	İlhami Ercivan	Doğam	Gravür	İzmir
57	Tayfun Erdoğan	İsimsiz	Renkli Baskı	İstanbul
58	Tayfun Erdoğan	İsimsiz	Renkli Baskı	İstanbul
59	Nur Gökbulut	Vidalı Boşluk	Gravür	Ankara
60	Ercan Gülen	Uzanan Kız	Ağaç baskı	Ankara
61	Zeynep Görgeç	Ormanda	M. Gravür	İzmir
62	Zeynep Görgeç	Gün Doğarken	Ağaç baskı	İzmir
63	Mehmet Güler	Bizim İçin	Metal Gravür	Deutschland
64	Mehmet Güler	Yanık	Metal Gravür	Deutschland

65	Zafer Gençaydın	Hanife Bacının Çilesi	Çinko Gravür	Ankara
66	Zafer Gençaydın	3.Dünya İnsanı	Çinko Gravür	Ankara
67	Türkan Hasbay	İkilem	M.Gravür	İzmir
68	Türkan Hasbay	İkilem	M.Gravür	İzmir
69	Sermin Hasırcı	Devinim	Gravür	Aydın
70	Ayşegül İnceisa	Esiressivo	Gravür	İzmir
71	Ayşegül İnceisa	Çelişkiler	Gravür	İzmir
72	Lütfiye İnce	Süreç	Litografi	İzmir
73	Ali İnce	Sohbet	Gravür	Bursa
74	M.Faruk Kutlu	Kahvede	Serigrafi	İstanbul
75	M.Faruk Kutlu	Evde Kalmış Kızın Radyosu	Serigrafi	İstanbul
76	M.Tolga Karahasan	Pencere	Gravür	İstanbul
77	M.Tolga Karahasan	Soyut	Gravür	İstanbul
78	Seydi Kababaldır	Doğuş	M.Gravür	İzmir
79	Ali Kotan	Suç I	Çinko Baskı	Ankara
80	Ali Kotan	Suç II	Çinko Baskı	Ankara
81	Mustafa Karyağdı	İsimsiz	Serigrafi	İstanbul
82	Mustafa Karyağdı	İsimsiz	Serigrafi	İstanbul
83	Fevzi Karakoç	Dans	Renkli Aquatinta	İstanbul
84	Selçuk Kızıllık	Selçuk Çıplak	Çukur Baskı	İstanbul
85	Metin Karayağız	Ölüye Saygı	Litografi	İstanbul
86	Metin Karayağız	Dönüş Iı	Litografi	İstanbul
87	Semra Kaya	Pencereden	Gravür	Ankara
88	Orhan Karabulut	Kaygılarım I	Metal gravür	İzmir
89	Orhan Karabulut	Kaygılarım II	Metal gravür	İzmir
90	Orhan Karabulut	Kaygılarım III	Metal gravür	İzmir
91	Çiğdem Manzo	Sera	-	-
92	Hayati Misman	Kompozisyon	Gravür	Ankara
93	Hayati Misman	Kompozisyon	Gravür	Ankara
94	H. Aslan Odabaşı	Hüzün	Taş baskı	İstanbul
95	Cuma Ocaklı	Rastlantısal Bekleyiş	M. gravür	İzmir
96	Cuma Ocaklı	Kayalıklarda Meryem	M. gravür	İzmir
97	Cuma Ocaklı	Panaroma 83	M. gravür	İzmir
98	Rengin Oyman	Düzlemde Burgaç	M.gravür	İzmir
99	Rengin Oyman	Teknik Bulgularla İnsan Üzerine	M.gravür	İzmir
100	M.Baha Özkırman	Şiirsel Bütünlük	M.Gravür	
101	M.Baha Özkırman	Ussal Ve Özgeci Davranışlar	M.Gravür	İstanbul
102	İsmail Özsoydan	Devim	Litografi	İzmir
103	Gönül Özdemir	Koltuktaki Adam	Çinko Baskı	İzmir
104	Gönül Özdemir	Aşağılardan Gelir Sesleri	Çinko Baskı	İzmir
105	Mümtaz Sağlam	Sorun	M.gravür	İzmir
106	Bahar Silkü	Yaprak Dökümü	Gravür	İzmir
107	M.Fatih Togay	Kompozisyon	Gravür	Ankara
108	M.Fatih Togay	Gerilim	Gravür	Ankara
109	Serpil Tunçbilek	Sevgi	Litografi	İzmir
110	Muzaffer Tire	Dönüşüm	Gravür	Ankara
111	Berna Türemen	Kedili Kadın	Gravür	İstanbul
112	Berna Türemen	Uzanıp Yatıvermiş	Gravür	İstanbul
113	Şükrü Tezer	Umut Iı	-	İzmir
114	Handan Tunç	Mekanik	Gravür	Ankara
115	Sevgül Taviloğlu	-	Gravür	Ankara
116	Sema Ilgaz Temel	Işığı Azalan Kum Saati	Gravür	İstanbul
117	Sema Ilgaz Temel	İsimsiz	Gravür	İstanbul
118	Ersin Ural	Hayvan Pazarı	Gravür	İzmir
119	Çiğdem Ünlüyücü	Yağmurda	Gravür	İzmir
120	Şenol Yoroğlu	Milyonluk Yemek I	Serigrafi	İstanbul
121	Mustafa Yılmaz	Kompozisyon	Gravür	Ankara
123	Gürhan Yücel	Sevgiyle Biten	Gravür	İstanbul
124	İlhan Yurtsev	Değişim	M. Gravür	İzmir
125	Ali S. Yanya	Kimin İçin	Gravür	İstanbul

126	Ali S. Yanya	İrkiliş	Gravür	İstanbul
127	Ertan Yalçın	Ademle Havvadan Sonra	Çinko Gravür	İstanbul

Kaynak: (Sergi Kataloğu,1983)

Tablo -2: İkinci Baskiresim Sergisi Sanatçı ve Eser Listesi

1	Halil Akdeniz	Çözümleme II	Çinko-Lavi	İzmir
2	Aydın Ayan	Kuş Yemi Satıcısı	EAU-FORTE	İstanbul
3	Sedat Balkır	Sedat Balkır	Serigrafi	İstanbul
4	Ahmet Deniz	Tırpancı	Gravür	İstanbul
5	Mürşide İçmeli	İki Ağacın Gölgesinde	Gravür	Ankara
6	Levent Arşiray	İlyada	Serigrafi	İstanbul
7	Celal Aydın	Adsız	Serigrafi	İstanbul
8	Emre Laçın Doğu	Yaşanırken Çıplaklığın Algılanması	Serigrafi	İstanbul
9	Hakan Kırdar	Adsız	Serigrafi	İzmir
10	Hayati Misman	Kompozisyon	Gravür	Ankara
11	Cuma Ocaklı	Bekleyiş	M. Gravür	İzmir
12	Uğurgün Pamir	Çağcıl	Gravür	Ankara
13	Hasan Pekmezci	Hayal İçinde İnsanlarımız	Serigrafi	Ankara
14	Süleyman Saim Tekcan	Kompozisyon	Serigrafi	İstanbul
15	Muzaffer Tire	Rus Rueti	Gravür	Ankara
16	Güler Akalan	Görünüm	Gravür	Ankara
17	Güler Akalan	İçerde	Gravür	Ankara
18	Güler Akalan	Kompozisyon	Gravür	Ankara
19	Levent Akman	-	Linolyum	İzmir
20	Uğurcan Akyüz	Düşler	Metal gravür	Ankara
21	Uğurcan Akyüz	Evensellik	Metal gravür	Ankara
22	Buket Altınır	Kenar Mahalle	Linol Baskı	Samsun
23	Güler Argat	Kitle Kültürü	Ağaç Baskı	İzmir
24	Levent Arşiray	Balıkçı	Gravür	İstanbul
25	Levent Arşiray	Temmuz	Gravür	İstanbul
26	Aydın Ayan	Ay Karanlık	EAU-FORTE	İstanbul
27	Aydın Ayan	Bir Memleketin Simgesel Portresi	EAU-FORTE	İstanbul
28	Celal Aydın	Adsız	Serigrafi	İstanbul
29	Nuray Aydınlik	Kenar Mahalle	Gravür	İstanbul
30	Nuray Aydınlik	Natürmort	Gravür	İstanbul
31	Erdal Aygenç	Erdal Aygenç	M.Gravür	Ankara
32	Filiz Aykaç	Sanatçı Ve Modeli	Litografi	İzmir
33	Turgay Başkan	Adsız	Serigrafi	İstanbul
34	Ömer Bayraktaroğlu	Ana Ve Çocuğu	Linol Baskı	İstanbul
35	Ömer Bayraktaroğlu	Yaşama İsteği	Aquatina	İstanbul
36	Mehmet Boztaş	Toprak Ve Kadın	Ağaç Baskı	İzmir
37	Gören Bulut	Galata I	Litografi	Ankara
38	Gören Bulut	Galata II	Litografi	Ankara
39	Gören Bulut	Galata III	Litografi	Ankara
40	Seher Büyükyapıcı	Yükseliş	Linol baskı	Aydın
41	Muammer Cebeci	Çam Ağacı	Ağaç baskı	Samsun
42	Mustafa Çakırcalı	Eski Mimari	Bakır gravür	Ankara
43	Mustafa Çakırcalı	Kara Çarşafı Kadın	Çelik gravür	Ankara
44	Mustafa Çakırcalı	Mehetçik	Bakır gravür	Ankara
45	Selma Çolak	-	M.Gravür	İzmir
46	Nurper Demirhan	Kuşlar	Linol baskı	İstanbul
47	Gül Derman	Kurnabaşı	Serigrafi	İstanbul
48	Gül Derman	Sereserpe	Serigrafi	İstanbul
49	İsmet Doğan	İsimsiz	Çinko gravür	İstanbul
50	İsmet Doğan	Nedensiz S.Hanım	Çinko gravür	İstanbul
51	Edibe Durnabaş	-	M.Baskı	İzmir
52	İlhami Ercivan	Ağaçlarda Esinti	Y.Baskı	İzmir

M.S.ÖZTÜRK,VİKİNG ÖDÜLLÜ BASKİRESİM SERGİLERİ VE SANATSAL KAZANIMLARI

53	İlhami Ercivan	Hasat	Ağaç baskı	İzmir
54	İlhami Ercivan	Salına Salına	M.gravür	İzmir
55	Alev Ermiş	Kompozisyon	Gravür	İstanbul
56	Behiye Büyükişleyen (Eyikan)	Düşünce de Çelişki	Ağaç baskı	Ankara
57	Behiye Büyükişleyen (Eyikan)	Parçalanmış	Gravür	Ankara
58	Tayfun Gürsoytrak	-	M. Gravür	İzmir
59	Zeynep Görgeç	Bir Gün	Ağaç baskı	İzmir
60	Zeynep Görgeç	Doğanın İçinden	Ağaç baskı	İzmir
61	Zeynep Görgeç	Soyuttan Somuta	M.gravür	İzmir
62	Süleyman Gökten Gençay	Özlem	Aquatina	İstanbul
63	Süleyman Gökten Gençay	Portre	Aquatina	İstanbul
64	Turan Göksu	Kara Saban	Linol baskı	Ankara
65	Nur Gökbulut	Umutsuz	Gravür	Ankara
66	Türkan Hasbay	Nesnesel Yaklaşım	M.gravür	İzmir
67	Mürşide İçmeli	Kuklalar	Gravür	Ankara
68	Mürşide İçmeli	Tepedeki Kartallar	Ağaç baskı	Ankara
69	Mustafa İlik	Oyun Bozan	Serigrafi	İstanbul
70	Ayşegül İnceisa	Altı Kuruş İçin Değermi	M.gravür	İzmir
71	Ayşegül İnceisa	Değişim	M.gravür	İzmir
72	Ayşegül İnceisa	Yaşam	M.gravür	İzmir
73	Ahmet Aydın Kaptan	Karadeniz	Gravür	Samsun
74	Ahmet Aydın Kaptan	Mehtap Ve Balıklar	Gravür	Samsun
75	Ali Kotan	İsimsiz	Gravür	Ankara
76	Ali Kotan	İsimsiz	Gravür	Ankara
77	Hayati Misman	Kompozisyon	Gravür	Ankara
78	Haldun Naziker	Genelev	Gravür	Ankara
79	Haldun Naziker	Mezarlık	Gravür	Ankara
80	Cuma Ocaklı	Bekleyiş	M. Gravür	İzmir
81	Cuma Ocaklı	Bekleyiş	M. Gravür	İzmir
82	Hatice Aslan Odabaşı	Çeşitlemeler	aquating	İstanbul
83	İsmail Onurluer	Boşlukta Hayat	M. gravür	Ankara
84	Rengin Oyman	Bir Günden Kesit	Serigrafi	İzmir
85	Fatma Ökten	Balıklar Ve Kedi	Ağaç baskı	Samsun
86	Neca Özbay Özdemir	Tuzladan Peyzaj	Gravür	Ankara
87	Uğurgün Pamir	Beklenen III	Gravür	Ankara
88	Uğurgün Pamir	Bekleyiş	Gravür	Ankara
89	Hasan Pekmezci	İnsanlarımız Üzerine	Serigrafi	Ankara
90	Mümtaz Sağlam	Denge	M.gravür	İzmir
91	Mümtaz Sağlam	Ölümcül Bir Yolculuktur,	M.gravür	İzmir
92	Cengiz Savaş	Korku	gravür	Ankara
93	Nazan Sönmez	Gelin	Litografi	Ankara
94	Nazan Sönmez	Peyzaj	Litografi	Ankara
95	Canan Suner	Çıkış	Gravür	Ankara
96	Gülseren Sidor	Yaşam	Gravür	İstanbul
97	Figen Tek	Düşünceler	Çinko baskı	İstanbul
98	Süleyman Saim Tekcan	Kompozisyon	Serigrafi	İstanbul
99	Süleyman Saim Tekcan	Kompozisyon	Serigrafi	İstanbul
100	Ayşe Tireli	-	Gravür	İzmir

Kaynak: (Sergi Kataloğu,1984)

Tablo -3: Üçüncü Baskiresim Sergisi Sanatçı ve Eser Listesi

1	Melih Tayyar Görgün	Drei Köpfe	M.baskı	İstanbul
2	Mürşide İçmeli	Çarkı Felek	Ağaç Baskı	Ankara
3	Uğurgün Pamir	Mekânsal İmgeler	Gravür	Ankara
4	Hatice Aslan Odabaşı	Salzburg	Bakır Gravür	İstanbul
5	Süleyman Saim Tekcan	Bir Taşla 3 Kuş III	Seligrafi	İstanbul
6	Arif Aşçı	Çiçek Pazarında	M.Gravür	İstanbul

M.S.ÖZTÜRK,VİKİNG ÖDÜLLÜ BASKİRESİM SERGİLERİ VE SANATSAL KAZANIMLARI

7	Güler Akalan	Düşünce III	Gravür	Ankara
8	Mahmut Celayir	Eski Zamanardan Kalan	Çinko Baskı	İstanbul
9	İhsan Çakıcı	Adsız	Gravür	Ankara
10	Semiha Evcimen	Sans Titres	Litografi	Fransa
11	Mustafa Horosan	-	Litografi	İzmir
12	Ali Kotan	Ucube	GRAVÜR	Ankara
13	Hasan Pekmezci	Doğa Üzerine	Karışık Teknik	Ankara
14	Cengiz Savaş	Oydoğar Bedir Bedir	Gravür	Ankara
15	Fevzi Tüfekçi	Devingen Biçimler	Linografi	İstanbul
16	Güler Akalan	Güler Akalan	Gravür	Ankara
17	Mevlüt Akyıldız	Deveci Kasap Süleyman	Litografi	İstanbul
18	Mevlüt Akyıldız	Kaptanı Derya	Litografi	İstanbul
19	Güler Şahin Argat	Sevgide Karmaşa	M.Gravür	İzmir
20	Levent Arşiray	Trakonya	Seligrafi	İstanbul
21	Levent Arşiray	Yunusun Ölümü	Gravür	İstanbul
22	Cumhur Arısoy	Natürmort	Gravür	Ankara
23	Armağan Atalay	Desen	Seligrafi	Ankara
24	Celal Aydın	Ein- Oin-1985	Seligrafi	İstanbul
25	Erdal Aygenç	Limonlu Natürmort	Ağaç Baskı	Ankara
26	Mustafa Beltan	Kuşlar	Renkli Linol Baskı	İzmir
27	Semih Bilgili	Adsız	Gravür	Ankara
28	Fusun Çağlayan	İsimsiz	Seligrafi	İstanbul
29	Fusun Çağlayan	İsimsiz	Seligrafi	İstanbul
30	İhsan Çakıcı	Adsız	Gravür	Ankara
31	Kubilay Dağbatıran	Işık	Gravür	İstanbul
32	Ekin Dalgıç	Bekleyiş	Gravür	Ankara
33	Nuran Değirmencioğlu	Düzenleme	Seligrafi	Ankara
34	Aydan Demirhanöz	Kadınlar	Ağaç Baskı	İzmir
35	Umur Ahmet Deniz	Irgat Çekenler	Çinko Baskı	İstanbul
36	Umur Ahmet Deniz	Kum Taşyanlar	Çinko Baskı	İstanbul
37	Gül Derman	Hamamda Keyif	Renkli Taş Baskı	İstanbul
38	Emine Develi	Gün Bitimi	Ağaç Baskı	İstanbul
39	Emre Laçın Doğu	Köprü Altı	Seligrafi	İstanbul
40	Güsen Erdoğan	Çıplak	Linol	Ankara
41	Yücel Erdoğan	Hoş Sohbet	Taş Baskı	İstanbul
42	Semiha Evcimen	Sans Titres	Litografi	Fransa
43	Behiye Eyikan	Sitem	Seligrafi	Ankara
44	Gökten Süleyman Gencay	Kimsesiz Çocuk	Aquatina	İstanbul
45	Nur Gökbulut	Bakarken	Gravür	Ankara
46	Seracettin Gökçen	Denizdeki Yalnızlık	Linol	İstanbul
47	Melih Tayyar Görgü	Ayçe	M.Baskı	İstanbul
48	Melih Tayyar Görgü	DİE Landschaftvansap	M.Baskı	İstanbul
49	Eviner İnci Günnar	Bekleyiş	M.Gravür	İstanbul
50	Eviner İnci Günnar	Bir Savaşın Öyküsü	Karma	İstanbul
51	Saime Hakan	Atsız	Gravür	Ankara
52	Saime Hakan	Kompozisyon	Seligrafi	Ankara
53	Türkan Hasbay	Başlangıcın Öyküsü	M.Gravür	İzmir
54	Mürşide İcmeli	Yazılı Kaya	Ağaç Baskı	Ankara
55	Ayşenur İnceisa	Nicel Farklılık	Gravür	İzmir
56	Bülent İsmailoğlu	Acıyı Bal Eyledik	Litografi	İstanbul
57	Necdet Kara	Görüntüler	-	Ankara
58	Fevzi Karakoç	Düşüş	M.Gravür	İstanbul
59	Fevzi Karakoç	Hünername	M.Gravür	İstanbul
60	Caner Karavit	Kenora Hilmişliğin İsyanı	Seligrafi	İstanbul
61	Ali Kotan	Sevgi Dolu	Gravür	Ankara
62	Hatice Aslan Odabaşı	Sevgi Bağı	Bakır Gravür	İstanbul
63	Pergün Okant	Adsız	Gravür	Ankara
64	Pergün Okant	Kompozisyon	Seligrafi	Ankara
65	Rengin Oyman	Parçalanma	M.Gravür	İzmir
66	İskender Özcan	İsimsiz	Gravür	İstanbul

67	İskender Özcan	İsimsiz	Gravür	İstanbul
68	Erkan Özdilek	Erengönül	Soğuk Kazıma	İstanbul
69	Uğurgün Pamir	Nostalgia I	Gravür	Ankara
70	Uğurgün Pamir	Nostalgia II	Gravür	Ankara
71	Hasan Pekmezci	İnsanlarımız Üzerine	Karışık Teknik	Ankara
72	Pelin Pestilci	Adsız	Seligrifi	İstanbul
73	Tanju Sağlam	İsimsiz	Gravür	İstanbul
74	Füsun Sarıkaya	Gelin	Gravür	Ankara
75	Füsun Sarıkaya	Geçmişten Serenad	Gravür	Ankara
76	Canan Süner	Serüven Başlarcken	Gravür	Ankara
77	Nurseren Tar	Natürmort	Linol	İstanbul
78	Nurseren Tar	Portre	Çinko Baskı Gravür	İstanbul
79	Süleyman Saim Tekcan	Bir Taşla Üç Kuş I	Seligrifi	İstanbul
80	Süleyman Saim Tekcan	Bir Taşla Üç Kuş II	Seligrifi	İstanbul
81	Fevzi Tüfekçi	Yırtık Afişler	Linografi	İstanbul
82	Müjgan Türker	İzmirde Sokak	Seligrifi	İzmir
83	İlkin Sibel Uçuran	İsimsiz	Litografi	İstanbul
84	Şükran Ulucan	Kuşlar	Linol Baskı	İzmir
85	Nuran Uzunöz	Dönüş	Tahta Baskı	İstanbul
86	Nurhan Yapıcı	Devinim	Taş Baskı	İstanbul

Kaynak: (Sergi Kataloğu,1985)

Tablo -4: Dördüncü Baskiresim Sergisi Sanatçı ve Eser Listesi

1	Mustafa Karyağdı	-	-	
2	Hayati Misman	-	-	
3	Şenay Önül	-	-	
4	Mehmet Özer	-	-	
5	Hasan Pekmezci	-	-	
6	Güler Akalan	-	-	
7	Hüseyin Demir	-	-	
8	Hakan Boz	-	-	
9	Gülşen Eğriboz	-	-	
10	Yücel Erdoğan	-	-	
11	Ali Kotan	-	-	
12	Kadri Özyayten	-	-	
13	Bünyamin Özgültekin	-	-	
14	Fevzi Tüfekçi	-	-	
15	Asaf Zeki Yüksel	-	-	

Kaynak: (Sanal 3: Milliyet Gazetesi Arşivi, Erişim 05 Nisan 2013).

“Dördüncü baskiresim sergisinin kataloğu basılmadığı ve sergi ile ilgili herhangi bir kurum bünyesindeki arşivde bir kayıt bulunmamasından ödülleri dışında ki sergileme listesine ulaşılammıştır.”

Sergilerin Kaldırılışı

Sergilerin yapıldığı son sene olan 1986 yılında holding bünyesinde bazı gelişmeler olmuş, kurumlarda personel hareketliliği(değişikliği) yaşanmıştır. Bunlardan bir kısmında Viking Kağıt ve Selüloz AŞ.'de gerçekleşmiştir. Sergilerin

M.S.ÖZTÜRK,VİKİNG ÖDÜLLÜ BASKİRESİM SERGİLERİ VE SANATSAL KAZANIMLARI

başlaması ve devamı sürecinde fabrika genel müdürlüğü yapan Üner Birkan şirketteki görevinden ayrılır. Ayrıca sergilerin oluşum sürecinde yer alan Çetin Erokay'da bu yıllarda holdingten ayrılmış, kendi özel işini kurmuştur (Çetin Erokay ile Kişisel İletişim, 24 Nisan 2014). Bu değişiklikler sergiler açısından olumsuz sonuçlarını hemen göstermiş, dördüncü ve son olacak baskiresim sergisi başladığı için etkinlik gerçekleştirilmiş, fakat geleneksel olarak her sergi sonunda basılmış olan sergi kataloğu basılmamıştır. Bu sürece yeni idari yaklaşımın etkisi olduğu düşünülmektedir.

1986 yılında daha önceki dönemlerde müdür yardımcılığı görevini sürdüren Bülent Özakdağ fabrika genel müdürlüğü görevine getirilmiştir. Çetin Erokay'ın ifadesiyle zaten yeni müdür eskiden beri bu faaliyetlerin çok gerekli olmadığını düşünen birisidir. Önceki yıllarda da sergi hazırlık ve açılışlarına ilgi göstermemiştir. Onun Genel müdürlüğü ve sonrasında da Viking Baskiresim Sergileri bir daha düzenlenmemiştir (Çetin Erokay ile Kişisel İletişim, 24 Nisan 2014).

Bu sergileri ve kaldırılış nedenlerini, kendisine ulaşılan o dönemin genel müdürü Bülent Özakdağ şu şekilde ifade etmektedir; “*Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş 'de uzun yıllar düzenlenen Özgün Baskiresim Yarışması yıllarında şirkette yönetici olarak çalışmaktaydım. Şirket 1981 yılında Yaşar Holding tarafından satın alındığında aynı yıllarda Yaşar grubunda boya fabrikalarının düzenlediği DYO Resim Yarışması yapılmaktaydı. Viking'de üretilen kağıdın resim sanatında hiçbir kullanım yeri olamamasına rağmen sanata ve sanatçıya destek verilmesi gayesi ile o zamanki Yaşar ailesi Viking'e böyle bir misyon yüklemişlerdi. Her yıl resim sanatı dünyasından saygın kişilerin oluşturduğu jüri ile yarışmalar düzenlenir ödül ve mansiyon alan özgün eserler Ankara ve İstanbul'da sergilenirdi.*

Daha sonraki yıllarda Yaşar bünyesinde düzenlenen iki sanat faaliyeti gruba fazla gelmeye başladı. Yaşar grubu DYO Resim Yarışmasını stratejik olarak boya fabrikalarının bir tanıtımı ve DYO logosunu pazarlama faaliyetlerinin bir parçası olarak gördüğünden bu faaliyetinin devamına, halbuki Viking Kağıt için

böyle bir hedef benimsemediğinden ve şirket faaliyetinde yıllar itibariyle önemli maliyet oluşturduğundan bu faaliyetten çıkılma kararı alınmıştır” (Bülent Özakdağ İle Kişisel İletişim, 20 Mayıs 2014)

Anlaşıldığı üzere bu tür kültür faaliyetleri ülkemizde kurumlar bünyesinde gelenekselleşerek kendi kurumsal yapısını oluşturamamaktadırlar. Etkinlikler bireylerin kişisel çabaları ile başlayıp, yine farklı bireysel kararlarla yok olmaktadır. Günümüz de devam eden benzeri yarışmalı sergilerde dağıtılan ödül bedelleri düşünüldüğünde bu büyüklükteki şirketlerin iktisadi büyüklükleri yanında masraf olarak düşünülen rakamların çok çok küçük kaldığı görülmektedir. Ayrıca bu sergilerin sanatı desteklemenin dışında, bir amacının da koleksiyon toplamak olduğu düşünüldüğünde, bunun dolaylı olarak ticari bir getirisi olduğu da bir gerçektir.

SONUÇ

Türkiye’de sanatsal faaliyetler süreci içerisinde 1983-1986 yılları arasında dört kez düzenlenmiş olan Viking ödüllü baskiresim sergilerinin, Türk Baskiresim Sanatı açısından önemli bir misyon üstlenmeye çalıştığı anlaşılmıştır. Fakat sergilerle ilgili kaybolmaya yüz tutan bilgi ve belgelerin kataloglandığı çalışma göstermiştir ki ülke olarak sanatsal toplum belleği oluşturma adına hala büyük eksiklerimiz var.

Viking Ödüllü Baskiresim Sergileri ortaya çıkışından itibaren özellikle bir şekilde baskı yapma imkanı bulabilen veya serbest yaşamında baskiresim eserler üreten sanatçıların tamamına yakınından katılım noktasında destek görmüştür. Bu fikri birçoğu gibi Aydın Ayan da kendisiyle yapılan görüşmede “Viking baskı yarışması çıktığı zamanda ilgi oldukça yoğundu. Baskiresim yapanların hemen hemen hepsi katılmıştı o yarışmalara, böyle bir önemi vardı” diyerek desteklemiştir. Ayrıca sanat kurumlarında görev yapan hocaların öğrencilerini bu yarışmalı sergilere yönlendirdiği o dönemde öğrenci olan sanatçı beyanlarından ve diğer sanatçıların söylemlerinden anlaşılmıştır.

Bu hususta H.Müjde Ayan'da(2007:109), “Baskiresim alanında sanatı destekleyen ve teşvik eden kurumların faaliyetleri arasında Viking Kağıt firmasının düzenlediği özgün baskiresim yarışması, kendi dönemi içerisinde çok başarılarla imza atmış ve yaratmış olduğu teşvikten dolayı standardı yüksek bir katılım sağlayarak özgün baskı sanatında önemli sanatçıların yetişmesine öncülük etmiştir” demiştir.

Bu sergiler özel bir resim uygulama alanına hitap etmesine rağmen dönem şartlarında sayısal olarak yeterli katılımı bulmuştur. Sergilerde dikkat çeken bir husus dört yıl gibi kısa bir süre için yıllara göre katılım oranları çok değişkenlik göstermese de yavaş yavaş kurumsallaşma belirtileri oluşmaya başladığıdır. Bunlar başlangıçtan son sergiye doğru, her sene daha seçici yaklaşımla daha az sayıda daha nitelikli eseri sergiye almak ve sergiye katılacak eserin katılım yılı içerisinde yapılmasını talep edilmesi gibi durumlardır.

Sergilerin ortaya çıkışı ve bitişi hakkında görüşlerine başvuru alan sanatçıların beyanlarında görüldüğü üzere etkinlik kişilerle başlayıp kişilerle sonlanmıştır. Sanatçıların birçoğu bunu özellikle ifade etmiştir. Özsezgin'de(1991) bir yazısında “*Özel kuruluşların etkinlikleri sürekli bir uğraşa dönüştürmelerinde, o kuruluşun bünyesinde yönetici düzeyinde yer alan kişilerin inisiyatifleri kuşkusuz büyük rol oynamıştır*” diyerek aslında ülkemizdeki durumu özetlemiştir. Bu bizim sanatsal etkinliklerini kurumsallaştıramadığımızın ortaya çıkardığı bir sonuçtur. Günümüzde de ülkemizin düzenli en kurumsal sanat faaliyeti olan Devlet Resim Heykel Sergilerinin durumu bu anlamda ortadadır. bu duruma sebep olarak, dünyadaki sanatsal faaliyetlerin format değişimine günümüzdeki köklü sanatsal faaliyetlerin ayak uyduramamasını gösterilebilir.

Viking Baskiresim Sergileri düzenlendiği yıllar içinde konu yönelimi olarak döneminin sosyo politik ortamından çok etkilenmemiş, sanatçılar kendi sanatsal eğilimlerinde özgürce eserler ortaya çıkarmış ve sergilemişlerdir. Mümtaz Sağlam'da bu konudaki görüşlerinde “*1980’li yılların ilk yarısında askeri darbe sürecinde ötelenen sanat ve kültür etkinlikleri, kendini yeniden biçimleme*

arayışlarına girmişti. Çünkü bazı çekinceler nedeniyle o dönemde tüm yarışmalı sergilerin konusu Atatürk ile ilgiliydi. Viking’le serbest konulu, sivil hayata geçiş belirtilerinin hissedildiği bir dönemde özel bir teknik ile üretilen resim üzerine düzenlenen sergi ve yarışma fikri bize çok heyecan vermişti” demiştir(Mümtaz Sağlam İle Kişisel Görüşme, 20 Mayıs 2014). Ayrıca döneminin şartlarında serginin alanında ilk deneyim olması açısından ilk değerlendirme jürisinin “Gerek ödül ve mansiyon gerekse sergi için seçilen yapıtlarda akım, anlayış ve eğilim ayrımı ya da fikir ve soyut tercihleri ölçü olarak alınmamış; ancak her resmin kendi çizgisinde özgünbaskı tekniklerine uygunluğuna, estetik tutarlılığının yanı sıra özgün, kişilikçi bir bakışa yer vermiş olmasına dikkat edilmiştir” beyanı bu anlamda önemlidir(Sergi Kataloğu,1983).

KAYNAKÇA

- AYAN, H.Müjde. (2007). Sosyolojik Açıdan Özgün Baskı Resim Sanatının Bugünkü Durumu ile İlgili Profesyonel Sanatçıların Görüşlerinin İncelenmesi. Doktora Tezi. MARMARA ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- DYO. (2010). 34.DYO Resim Sergisi Kataloğu Giriş Yazısı. İzmir.
- ESMER, Hayri. (2011). Türkiye’de Baskıresme Bakmak. Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları. No:76. Eskişehir.
- ÖZSEZGİN, Kaya. (1991). DYO Yarışmalarının Katkısı İle Türk Resim Sanatında 25 Yıl. Yaşar Kültür Eğitim Vakfı Yayınları. Ankara: Ajans Türk Matbaacılık
- ÖZSEZGİN, Kaya. (1997). DYO Yarışmalarının Katkısı İle Türk Resim Sanatında 30 Yıl. Yaşar Kültür Eğitim Vakfı Yayınları. Ankara: Ajans Türk Matbaacılık
- TOPRAK, Ecehan. (2009). Türkiye’de Özgün Baskıresim Sanatının Gelişimini Etkileyen Kurumlar. (Yüksek Lisans Tezi). MARMARA ÜNİVERSİTESİ, Güzel Sanatlar Enstitüsü. İstanbul.
- VİKİNG.(1983). Ödüllü Baskıresim Yarışma Sergi Kataloğu. İzmir
- VİKİNG.(1984). Ödüllü Baskıresim Yarışma Sergi Kataloğu. İzmir
- VİKİNG.(1985). Ödüllü Baskıresim Yarışma Sergi Kataloğu. İzmir
- VİKİNG.(1986). Ödüllü Baskıresim Yarışma Sergi Broşürü.

Elektronik Kaynakça

- SANAL,1.(2013). <http://www.hasanpekmezci.com/?p=798> (Erişim Tarihi 26 Nisan 2013)
- SANAL,2. (2014). <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/14100336.asp> (Erişim Tarihi: 20 Nisan 2013)
- SANAL,3. (2014). Milliyet Gazetesi Elektronik Arşivi. (Erişim 05 Nisan 2013).